

ABCDE - observasjon av pasienter og tiltak

Airway Luftveier

Vurder: Frie luftveier? Snakker pasienten uanstrengt?
Tiltak ► Hake- eller kjeveløft, suging i luftveiene, stabilt sideleie

Breathing Respirasjon

Vurder: Respirasjonsfrekvens, hudfarge (cyanose), respirasjonslyder, vurder rytme og dybde, SpO₂
Tiltak ► Høyt hodeleie, oksygen, inhalasjoner, assistert ventilasjon

Circulation Sirkulasjon

Vurder: Puls (perifer og sentral), blodtrykk, kapillær fyllingsgrad, hudtemperatur, diurese
Tiltak ► PVK, ev. væskestøt, EKG, hjerterefrekvens og rytme

Disability Bevissthet

Vurder: Bevissthetsnivå, pupiller, blodsukker
Tiltak ► Sikre frie luftveier ved stabilt sideleie, ev. glucose, ev. antidot

Exposure Undersøkelse

Vurder: Undersøk hele pasienten (sår, utslett, ødemer, katetre, dren etc.), smerter
Tiltak ► Tiltak etter funn, mål temperatur, blodgass, blodprøver

ISBAR - for sikker muntlig kommunikasjon mellom helsepersonell

Identifikasjon

Presenter deg, din funksjon og avdeling.
Presenter pasientens navn og fødselsnummer

Situasjon

Hva er problemet? Presiser kort kontaktårsak «jeg ringer fordi...» (beskriv)

Bakgrunn

Pasientens innleggelsesdiagnose og et kort resymé av forløpet (allergier, smitte)

Aktuell tilstand

Din vurdering av problemet etter A - B - C - D - E (NEWS skår)
Før og nå. Endring

Råd

Lag en plan om videre behandling/oppfølging
Avklar ansvar

Tidlig oppdagelse av forverret tilstand

- 1) Tverrfaglig undervisning og simulering
- 2) Bruk validert verktøy for observasjon, skåring og respons
- 3) Gjennomfør sikker muntlig kommunikasjon
- 4) Tilkall kvalifisert hjelp ved forverret tilstand
- 5) Involver pasient og pårørende

NATIONAL EARLY WARNING SCORE2 (NEWS2)

FYSIOLOGISKE PARAMETRE	3	2	1	0	1	2	3
Respirasjonsfrekvens (per minutt)	≤ 8		9-11	12-20		21-24	≥ 25
SpO ₂ Skala 1 (%)	≤ 91	92-93	94-95	≥ 96			
SpO ₂ Skala 2* (%)	≤ 83	84-85	86-87	88-92 ≥ 93 på luft	93-94 på oksygen	95-96 på oksygen	≥ 97 på oksygen
Luft eller oksygen?		Oksygen		Luft			
Systolisk blodtrykk (mmHg)	≤ 90	91-100	101-110	111-219			≥ 220
Puls (per minutt)	≤ 40		41-50	51-90	91-110	111-130	≥ 131
Bevissthetsnivå**				A			C, V, P, U
Temperatur (°C)	≤ 35,0		35,1-36,0	36,1-38,0	38,1-39,0	≥ 39,1	

Ved mistanke om infeksjon og NEWS2 ≥ 5, vurder umiddelbart om pasienten kan ha sepsis og i så fall igangsett sepsisbehandling.

* SpO₂ Skala 2 skal kun brukes på pasienter med kjent hyperkapnisk respirasjonssvikt med mål om SpO₂ mellom 88 - 92 %, verifisert ved blodgassanalyse.

Lege skal dokumentere i journal når Skala 2 skal brukes. Ved alle andre tilfeller skal Skala 1 benyttes.

** Bevissthetsnivå:

A = Alert (våken)

C = New confusion (nyoppstått forvirring)

V = Voice (reagerer på tiltale)

P = Pain (reagerer ved smertestimulering)

U = Unresponsive (reagerer ikke på tale eller smertestimulering)

TILTAK ETTER NEWS-SKÅR

NEWS SKÅR	OVERVÅKNINGSFREKVENNS	KLINISK RESPONS*	FARE FOR SYKEHUSMORTALITET
0	Minimum hver 12. time	<ul style="list-style-type: none"> • Følg rutinene for NEWS-overvåking 	Lav
Totalt 1-4	Minimum hver 4-6. time	<ul style="list-style-type: none"> • Informer ansvarlig sykepleier, som må vurdere pasienten • Ansvarlig sykepleier tar stilling til økt overvåkningsfrekvens og/eller om det kreves kliniske tiltak 	Lav
Skår 3 i ett parameter	Minst én gang per time	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig sykepleier kontakter ansvarlig lege, som vurderer og tar stilling til om det er behov for ytterligere behandlingstiltak 	Lav-middels
Totalt 5 eller høyere Grenseverdi for rask respons	Minimum 1 gang i timen	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig sykepleier kontakter ansvarlig lege • Ansvarlig sykepleier tilkaller ytterligere hjelp fra medisinsk faglig personell • Ansvarlig lege tar stilling til behandlingsnivå 	Middels
Totalt 7 eller høyere Øyeblikkelig respons	Kontinuerlig overvåkning av vitale funksjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig sykepleier skal umiddelbart kontakte ansvarlig lege og medisinsk faglig personell • Øyeblikkelig respons fra akuttmedisinsk team, med kompetanse på akutt kritisk syke pasienter og sikring av frie luftveier • Ta stilling til overflytting til høyere overvåkningsnivå • Videre behandling på riktig behandlingsnivå med kontinuerlig overvåkning 	Høy

OBS. En lav score utelukker ikke alvorlig sykdom.

NEWS er et supplementende hjelpemiddel for å bedømme vitale funksjoner hos voksne pasienter og må alltid brukes i kombinasjon med helsepersonellens kompetanse og kliniske skjønn.

* Kolonnen KLINISK RESPONS kan tilpasses hver enkelt virksomhet i samarbeid med medisinsk ansvarlig. Ved gjenbruk av NEWS2 må det ikke endres i fysiologiske parameter, overvåkningsfrekvens og fargekoder.